محەمەد سەدیق کەریم پوور

ئەو نە ئەو

ئەو نە ئەو

... وە نووسیبووت: "هەموو شتێک دەتوانێ لە دوو چاوەوە دەست پێ بکا. ئەرێ هەموو کەسێ دەتوانێ لە دوو چاوەوە بڕوانێتە دنیا. ئەرێ تۆش لە دوو چاوەوە دەستت پێ کرا. ئەرێ کە نووقابوو، با تۆش لای خۆت بڵێی، کە ئەوە من نەبووم، بەڵام لەم ژیانە داماوییەی کە تووشم بە تووشتەوە بوو تۆ لە گشت. کات و ساتەکانی ژیانمان بوویت. دەمزانی. دەمزانی بۆلای منیش نەبێ بۆ لای کوڕەکەمان دێیتەوە. هاتییەوە. ئەو شەوە کە مانگ چواردە بوو هاتی. تەقەت لە درگەکە کرد. من دەرگەکەم نەکردبووەوە. دەمزانی تۆی. تۆ هاتبوویتە ژوور. درگاکەم پێوە دابوو.، هاتبوویت و بەرگە سوورەکەت کە سەرتاپای داپۆشیبووی لە ژێر سێبەری دیوارەکەدا دەدرەوشاوە. هاتبوویت و مانگ خەرمانەی دابوو."

من؟ من چۆن پێت بڵێم؟! من هیچ حەزم لە بەرگی سوور

نیـیــه. چۆن بـۆت بنووسم؟!. تـەنانـەت قـینـم لە گـۆڕەوی ســووره. قــەت ســەرتاپا ســوورم نەپۆشــیــوه. تۆ بـۆت دەنووســیـم، بـۆ دەتنووسـی؟: "هـەمــوو هـەوڵـم ئەوه بوو تـۆ وەبینـم و لە شـوێنێکی نادیارا لە هـاڵاوی هـەناسـەکانت چێـژ بـەرم. لەو چوارچێـوە تەسکە بێیـتـە دەرو بەیەکـەوە ئێـوارە ڕوو بکەینە سـوورایی سـەرووی کێـوەکـەی بەرانبـەرمـان و ئاخـرین تیشکی هـەتاو لە سـەرووی سـەرمـانـەوە تێپـەڕێ و تۆ کوڕەکـەمـان لە باوشت توند بکـەی و من بـمـهـەوێ لێت بسـێنم و تۆ نەمــدەیتێ" بەو جــۆرەی دەڵێی: "لـە چوارچێـوەیەکـدا هـەمـیــشــە لە بەرامبەرمای."

من؟ لە ڕاسـتـیـدا بوونم نەبـوو. بووم؟ نەم بوو، تۆ دەتویست ببم و نەبوون. تـۆ دەتویست، بێم و نەبـووم تا بێم، تۆ دەتویست بەرگی سـوور بپۆشم نـەبووم تا بیـپۆشم، تـۆ دەتویست، باوکی منداڵەکەت بم، من نـەبووم تا باوکـیـەتی بکەم. مـن نەبووم تا تۆ ژنم بیت. من نەبووم تاهاڵاوی دەمم هـەڵمـژی. من نەبـووم تا لەگـەڵتـا بچم بۆ مـاڵی خـوشکت و لەوێ فـێری قسـە بکرێیت، مـن نەبووم تا شـەرم پێ بکەی. مـن نەبووم تا لێت بەم و لەشت تـووشی ئازار بێت. من نەبووم تا مـانت لێ بگرم. من نەبووم تا بۆیەکانت تێکەڵ کـەم. من نەبووم تا بوومەکانت هـەڵقلیشـێنم و ئەو ماڵەی وا تێیدا تەواوت کردبوو داڕمێ، من نەبووم تا دیوارەکەت لە بۆنی من پڕبێ. من نەبووم تا خەو چاوە تەنراوەکانت نەگرێتە خۆ. تۆ هـەر لەخۆوە منت دیبووەوە. هـەر لەخـۆوە مـنت سـازاندبوو. تۆ زۆر سـاویلکانە منت سـازاند، تۆ دایک و باوکت بۆ دابین نەکـردم، نـەکـا ببنـە خـەسـوو و خـەزوورت، تۆ ژنـی من نەبووی تا ئـەوان هـیـچـی تـۆ بن. تۆ دەتوانی هـاوشـارییـەک یان هـاونیشـتـمـانییـەک یان مـرۆیەکی وەک من بی. تۆ زۆر خـۆت لێ نزیک کردمـەوە. تۆ تەنیا جـارێکیش خۆت نیشـان من نەداوە. بەو جۆرەی بۆت نووسـیوم. تۆ نەتهێشـتـووە من ژیانی سـاکـاری خـۆم بژیم. لەگەڵ مـنداڵەکانا کە تەواوت نەکـردبوو، شـەڕ بکـەم، سـەریان بشکێنم و لێم بەنەوە و بچمەوە بۆ مـاڵ و... تۆ مـاڵێکشت ساز نەکردبوو. تۆ قـوژبنێکیـشت بۆ تەرخـان نەکردبووم خـۆم بخـزێنمـە ئەوێ و کە گـەورەبووم بیـرم بێتەوە کە ئەو قـوژبنە شـوێنی ئۆقرەگرتنم بووە. تۆ تەنانـەت خوشکێ بـرایەکت بۆ دانەنام تا لەگـەڵیـان قسـە بکەم. تۆ تەنانـەت پێت نەگوتم حەزم لە چییە و قینم لەچی هـەڵدەستێ. ئەو منداڵەی وا لە من ئەچێ دێ تۆ ئەینێری کە ئەڵێ باوە ئەوە هـێن دایەیە من قینم لێی هـەڵدەستێ و لەبەر تۆ نا، نازانم بـۆ دڵم نایە لێی بەم؟! بیکێشم بەدەمـیـا و با وەی هـەرچیت فـێرت کـردووە لە

بیری وەچێ. تۆ هەر پێت خۆشە وەکێشی و بنووسی: "کە هاتبوویتە ژوور هەناسەکەت بۆ هەڵمشتنی من هەڵدەکێشرا تا وەحەسێم. پێم گوتی." بەکەوێی خوشکم ئەڵێم: "ئەها هاتووە. ئەها وەک مێردەکەت بەتۆزی سەر مێزەکە بیانوو ناگرێ توورە نابێت، لێم نایا. ئەها کاری بە بۆیەکانم نییە. ئەها بەبزەوە تەماشای بوومەکەم دەکا کە ژێر سازیم بۆ کردووە. ئەها پێم دەڵێ: پیکاسۆ لە کارەکانتا دەبینم. ئەها هاتووە و کورەکەی دەبا بۆ بازار، ئەها گۆرەوییە سوورەکانی کورەکەم لە پێی دادەکەنێ. ئەها کورەکەمان ماچ ئەکا و ئەیخاتە سەر پشتی و بەماڵەکەیان دەیگەڕێنێ. ئەها بەبزەوە پێم دەڵێ: پیکاسۆ بیزانیایە تۆ ئاوا کار ئەکەی بەهۆی ڕێزێ کە بۆ تۆی هەیە، کاری نەئەکرد. مەگەر وانییە. ئەها با قسەکانی خۆتت بیر نەخەمەوە چونکو دەزانم هیچ شتێکت لە بیر ناچێ. ڕاستی! گوتبووت ئەچین سەرێکی شانەدەر ئەیەین. ڕاستی دوای ئەو شەوە چووی بۆ کوێ. ڕاستی با بیڵێم کە گوتیان: شەوی چواردەی مانگ کوژراوی و شەلاڵی خوێن بووی باوەڕم نەکردبوو. دەیانویست باوەڕ بکەم ئەو قەبرەی وا دەمبەنە سەری جەستەی تۆی تیایە. ڕاستی دەبێ دەفتەرەکەمت بۆ بنێرم. ڕاستی کورەکەمانم ناوناوە یادگار. ڕاستی ئەگەر پێت خۆشە ناوەکەی ئەگۆڕم. ڕاستی چوونەکەمان بوو بەچی؟"

من؟ من کەی شتی وام گوتووە. من کەی پیکاسۆم ناو بردووە. من کەی هاتوومەتە دیوی تۆ تا بەبزەوە سەیری کاری تۆ بکەم. من کەی گوتوومە: گوتوومە؟ دەچینە شانەدەر و سەیری ماڵی مرۆی نیاندرتاڵ دەکەین؟ من کەی ئەسڵەن تۆم دیوە؟ دیومی، تا غەڵەتی وابکەم؟ من کەی ڕۆیشتووم؟ من کەی کوژراوم؟ من کەی منداڵم لە تۆ بووە؟. من سەرم ناوە بە بەدبەختییەکانی خۆمەوە. خۆم بە ئەو گۆشتە سووتاوەوە خەریک کردووە. تۆ منت بەوەوە خەریک کردووە، تۆ هەر لەخۆوە پەیابووی ئەویش هەر لە خۆوە شکی خستە سەر من. تۆ بزانە هەر لەخۆوە ئەو نەبوو بەژنم. هەر لەخۆوە ئەو هێشتی دڵەڕاوکەی تووش بێ. هەر لەخۆوە ئەو دڵی لێ پیس کردم. هەر لەخۆوە ئەو دەفتەرەکە و نامەکانی تۆی دۆزییەوە. هەر لەخۆوە ئەو بێ ئەوەی بزانێ من ئەو کەسە نیم، من باوکی منداڵی تۆ نیم، من تۆم نەهێناوە، من تەنیا کچێک و کوڕێکم هەیە. ئەو کورەی تۆ هی من نییە، من ئەوانم خۆش ئەوێ. هەر لە خۆوە بۆ ئەوەی پێم بڵێ من درۆم لەگەڵا کردووە، هەر لەخۆوە ئەو، ئەو وای زانیوە من خۆشم نەویستووە و، من کلاوم سەرکردووە، ئەو بۆ ئەوەی منداڵەکان بەسەر منا

بەجێ بێڵی. بە بۆچوونی خۆی یا نازانم ئازارم بات. یا نازانم بەو کارەی بەخۆما بێمەوە، هەر لە خۆوە ئەو وای بیرکردبووەوە ئەو دەبوایە بیزانیایە من بێ ئەو هیچم. تۆ هەر لە خۆوە ئەو نامانەت بۆ من بەکورەکەتا دەنارد. دەبوایە بتزانیایە دەکرێ لە ناکاو هەموو شتێ تێک بچێ. لە ناکاو ئاژاوەم بۆ بنێیتەوە. لە ناکاو منداڵەکانم بۆ دایکیان بگرین. لە ناکاو بوومەلەرزەیەکی دە ڕیشتری بیا لە ژیانم و، لە ناکاو منداڵەکانم تا نزیکی هەتیو بوون بچن. لە ناکاو بۆنی سووتانی گۆشت لە دیوەکان ڕاپێچ بێ. لە ناکاو ژنەکەم بەسووتاوی لە بیمارستان بێ. لە ناکاو من ببم بە درۆزن.

دەمهەوێ ئەو دەفتەرەت ئەو نامانەت ئەو گشت قسە چەوتانەت ئەو گشت هۆی داماوییەم هەموویان کۆوەکەم بیانسووتێنم و لە مێشکمی وەسرم. من دەبێ تۆ ببینم ئەم ڕستەیەم چەنە گەورە بۆ نووسی ئەوەندەشم لە کورەکەت دووپات کردەوە.

نەئەبوایە بهاتیایە نا، ئەبوایە تۆم لەگەڵ ژنەکەم بەراورد کردایە، نەئەبوایە ئەو تابلۆیەم لێ وەرگرتیایە ئەبوایە بمزانیایە تۆ لەگەڵ منا ناسیاو نیت ،ئەبوایە بمزانیایە هەڵچوون و داچوونی مانگ تۆش دادەگرێ ئەبوایە ژنەکەشم بیزانیایە ماڵ وێران بووی ئەبوایە بیزانیایە.

ژنەکەم کە لە بیمارستان هێناوە، دەم و چاوێکی باند پێچی سپی بوو. دەبوایە موو بەسەریەوە نەمابایە. لەشی دەبوایە وەک خاڵۆژنمی لێ بهاتایە ئێستاش هەر خۆشم ئەوێ با بە منداڵیش لە خاڵۆژنم بترسامە کە شلوقیم بکردایە با بیانگوتایە: "ئەوە بانگی خاڵۆژن ئەکەین" و من بچوومایە ئەو قوژبنەی کە ئۆقرەم تیا ئەگرت. من کە چووبووم بۆ حەمام لەوێ لەشی خاڵۆژنم دیبوو کە گۆشتی سووری پێوە بەر بووبووەوە هەمیشە بەترسەوە دەچووم بۆ حەمام دەترسام خاڵۆژنم لەوێ بێ قینم لە حەمامی ژنان بوو لەوێ دەترسام. باش بوو خاڵۆژنم و دایکم شەڕیان بوو. وابزانم هەر لەبەر دوعاکانی من شەڕیان بوو. ئەو داماوە چووبووە لای هەر دکتۆرێ عەلاجی نەبووبوو. تۆ ئەمانە نازانی نەمهێشتووە کەسیش بزانێ. ئەویش ئاگاداری ئەمانە نییە. ئەسڵەن خاڵۆژنیشی نەدیوە. نەشی زانیوە خاڵۆژن کە مناڵەکەی مرد ئەویش سکی دا، یان بەهۆی برینەکانی کە ئەو شیمیاییە لەسەر لەشی جێی بۆ کردبوو، مرد. بۆ ئەبێ ئەو ئەمانە بزانێ. ڕەنگە زانیبێتی، بۆیە گڕی لە خۆی بەرداوە یا نا دووعاکانی تۆ گیرابووبێ.

من دەبوایە تۆم بکێشـایەوە من دەبـوایە تۆم بدیایە. من دەبوایە بمزانیـایە کە تۆ کـێیت. دەبوایە بمویسـتایە کە لە شـوێنێکا بتبینم و حەقی خـۆمت لێ وەکەم. کە هاتی تەنـیا توانیم پێت بڵێم زوو برۆ، با بەیەکەوە نەمانبینن. تابلۆکەت لە لەپی دەستما جێ هێشتبوو. دەبوایە نەمهێشتایە تۆ هیچ بڵێیت ئەگەر شتێکت بگوتایە دەبوایە بمگوتایا، کە وایە. هەموو شتێک وایە، تـۆ ڕاست ئەکــەی. من تۆم دیوە، ئەها چـاوم لە چاوت بڕیوە ئەتوانم حــاڵەتەکــەشی بگۆڕم. لەگەڵتا ژیاوم ئەها دەست بەناوچەوانتا دێنم. ئێستاش تابلۆکەتم پێیە. ئەها لەملای سێپایەکەی تۆوە بەرامبەرت دایدەنێم. دەزانم ئەو منی حەوت ساڵ لەمـەوبەرە، ئەها پێشە سـەرم نەڕۆییـوە. تۆش هـێن دە سـاڵ لەمــەوبەری ئەها لە کـارگەی نەقـاشـی هەرچیم دەکرد نەئەهاتیـتە بەرچاوە و نەمـئەتوانی بتکێشـم. ئەم کارەت هیچ لە کارەکانی پیکاسـۆ ناچێ. ئەها هینەکەی منیش چاکم بۆ نووسـی:

"باش بزانـە تۆ ڕاست ئەکـەی. بەڵام باش بـزانە من ژنێک و دوو مـنداڵم هـەیە. بـاش بزانە من بێجگە ئەو ڕۆژە قەت تۆم نەدیوە."

من. من لێرەیا درۆم کـرد، پاشـان درۆکـەم ڕاست کـردەوە و نووسـیم "باش بزانە تەنیـا تۆ لە خەون و خـەیاڵەکانی منداڵیما نا لاوێتیما بوونت هەبووە، باش بزانە حـەوت هەشت سـاڵ بەدواتا گـەڕام، باش بزانە لەمــەڕ مـێردەکـەتەوە لێکۆڵینەوەم کـردووە. باش بـزانە کۆمـەڵێ وێنەیم لایە. ئەوەش ئـەزانی کە هیچ لە من ناچێ. بۆ ڕاسـتی وێنەیەکیت بۆ دەنێرم "ئەزانم ئێستـا جێگەی سووتاوی ژنەکەم ئەکزێتەوە و نـازانم خۆت ئەسـووتێنی ناتوانی مـەگین من بتسـووتێنم ڕەنگە ئەو خۆی بسـووتێنێ! تۆش تووشت بەتووشـمەوە نابێ ئیتر. ئیتـر هـەموو شــتـێک دەتوانێ لە دوو چاوەوە دەست پێ نـەکـا هـەمــوو کــەسـێ دەتوانێ لـە دوو چاوەوە نەڕوانێتە دنیا، تۆش لە دوو چاوەوە هـەستم پێ ناکەی کە نووقابێ وایە؟ وایە ....

خوێندنەوەیەک بۆ چیرۆکی «ئەو نە ئەو»

عەبدولخالق یەعقووبی

ئەو چیرۆکەی خـاوەنی نرخ و بەهـای ئەدەبی بێت، تەنیا بەنیشـاندانی هـەندێ مرۆڤ لە نێـو جـەرگـەی چەند ڕووداو و بـەسـەرهـاتێکی تـایبـەتدا ڕازی نابێ، بەڵکو هـەوڵ دەدات سـەرنجی خوێنـەر بۆ لای ئەو تایبـەتمەندییانەی کـەسـایەتییەکانی ڕابکێشێ کە پێکهێنەر و خـولقێنەری ئەو ڕووداو و بەسـەرهـاتانەن. لە داسـتـانێکی هونەریی

سەرکەوتوودا چیرۆکنووس تەنیا بەدوای ئەوەدا نییە کە پێمان بڵێ «چی ڕووی دا؟» یان بۆمان ڕوون بکاتەوە «بۆچی ئەمە ڕووی دا؟» چیرۆکنووسی داهێنەر دەخوازێ خوێنەرەکانی تا ئەو ئاستە لە کەسایەتییەکانی بگەیەنێ کە ئەو خوێنەرانە خۆیان ڕەوتی ڕووداوەکانی چیرۆک هەڵسەنگێنن و لە ڕەگوڕیشەی بەسەرهاتەکانی بکۆڵنەوە و لە هانە و هەڵسوکەوتی کەسایەتییەکان ورد ببنەوە و سەرجەم ژێرخانی ماناناسی و جوانی ناسی چیرۆکەکە تاوتوێ بکەن. دیارە بۆ ئەم مەبەستە چیرۆکنووس دەبێ خاوەنی گەڵاڵەیەکی داستانی بێت و ئەم گەڵاڵەیەش لە بەرهەمێکی ئەدەبی لە چەشنی چیرۆکدا بەهەڵکەوت و ڕێکەوت دابین ناکرێ بەڵکو پێویستی بەدەستە بژێرکردن و ڕێکخستن و سەرلەنوێ چێکردنەوەی ئەزموونی داستاننووس هەیە.

کەواتە چیرۆک بریتییە لە گێڕانەوەیەکی خەیاڵکرد، بەڵام کەم وزۆر شایانی باوەڕپێکردن کە تێکەڵ بەهەوێنی هەقیقەتە و لە هەمان کاتدا گۆڕانکارییەکانی پێوەندیگەلی ئینسانی وێنا دەکات. چیرۆک بە واتای بەدەستەوەدانی پەیامێکی ئەخلاقی یان غەیرە ئەخلاقی نییە، چیرۆک واتە خستنە بەرچاوی دۆزینەوەیەک لە بواری بووندا، هەقیقەتێک لە بەستێنی ژیاندا. ئەو بابەتانەی چیرۆک باسیان دەکات لە نێو دۆخی ئەزموون و کردەوەی مرۆڤدا مانایەکی نوێ پەیدا دەکەن و جیهانێکی نوێش دەخوڵقێنن. بەزمانێکی سادە ئەگەر سەیری و سەمەرەییەکیش لە چیرۆکدا هەبێت ئەوە ئی بابەتی شاراوەی نێو داستان نییە، بەڵکو ئی شێوازی گێڕانەوەی ئەو چیرۆکەیە.

بەوتەی فرانک ئۆکۆنور: «ڕووداو خۆی هەمیشە بوونی هەیە، ئەوەی ڕووداو نییەتی نووسەرەکەیەتی.» لێرەدایە کە پرسی: «بەداستانی کردنی دۆخە بەرهەستەکانی مرۆڤ» دەبێتە بابەتێکی گرینگ و گران بۆ چیرۆکنووس. چیرۆکنووس چی دەکات کە دۆخێکی ئاسایی ژیانی مرۆڤ تێکەڵ بەجەوهەری داستانیی داستانەکەی دەکات و واقیعی ژیان دەکاتە واقیعی داستان؟ چیرۆکنووس بەهونەری خۆی چۆن دەگاتە ئەو ئاستەی کە لە ڕێگای داستانەوە ناسینی واقیعمان بۆ ساناتر و چێژبەخشتر دەکات؟

ئەگەر لە دەلاقەی خوێندنەوەیەکی بوتیقاییەوە لە چیرۆکی «ئەو نە ئەو»ی محەمەد سدیق کەریم پوور بڕوانین ڕەنگە تاڕادەیەک بەوەڵامی پرسیارەکانی گۆرین بگەین. لەم چیرۆکەدا کێشەی خۆشەویستییەکی کۆنی نێوان پیاو و ژنێک لە ڕێگای گێڕانەوەی چیرۆکەکەوە دەبووژێتەوە. دیارە ئەم کێشەیە لە ژیانی ئاساییماندا سەدان جار دووپات بووەتەوە و دەبێت و لەوانەیە زۆر یەک لە خوێنەرانی ئەم چیرۆکەش ژیانی ئەم ئەزموونەیان تاقی کردبێتەوە، بەڵام ئەو سنوورەی ئەم چیرۆکە لە ئەزموونی تاکە کەسی ژیانی ئاسایی جیا دەکاتەوە زەقکردنەوەی ململانێ دوو تێڕوانینە بۆ ئەم کێشە کۆنەی خۆشەویستی: تێڕوانینی پیاوەکە و تێڕوانینی ژنەکە. لەم چیرۆکەدا ڕووبەڕووبوونەوەی نێوان ئەم دوو تێڕوانینە دواجار ململانێی نێوان خەون و خولیاکانی دوو مرۆڤمان بۆ ڕوون دەکاتەوە: پیاوەکە، ئەو مرۆڤەی کە ناخوازێ لەسەر دەستی یادی ڕابردووی عیشقێکی دێرین بناغەی ماڵی ژیانی هەنووکەی برمێنێ، ژنەکە، ئەو مرۆڤەی کە دەیەوێ لە پشکۆی بیرەوەریی عیشقی بەسەرچوو بەڵام نەمردووی جارانی ئاگری پێوەندییەکی نوێ هەڵاییسێنێ.
چیرۆکنووس بۆ ئەوەی ئەم ململانێیە لە دوو توێی گێڕانەوەیەکی تاک هێڵی و بێ گرێوگۆڵدا نەخاتە بەردەست و تاو و تەئسیری جوانی ناسانەی چیرۆکەکەی بەچەندین ڕەهەندی پڕ پێچ وپەنای تەکنیکیدا تێپەڕێنێ و خوێنەر لە چێکردنی ماناگەلی ڕووداوەکاندا بەشدار و خاوەن هەڵوێست بکات ئاخافتنی ژنەکە دەخاتە سەرزاری ئەو نامانەی کە بۆ پیاوەکە نووسیونی و پەیڤینی پیاوەکەش لەو شوێنانە دەردەخات کە بەشێوەیەک دژ کردەوەیەک (واکنش) بەو قسانە دێنە ئەژمار:
تۆ بۆت دەنووسیم و بۆ دەتنووسی؟: «هەمووو هەوڵم ئەوە بوو تۆ وەبینم و لە شوێنێکی نادیارا لە هەڵاوی هەناسەکانت چێژ بەرم ...»
من؟ من لە ڕاستیدا بوونم نەبوو. بووم؟ نەبووم، تۆ دەتویست ببم و نەبووم. تۆ دەتویست، بێم و نەبووم تا بێم. ...
خاڵی سەرنج ڕاکێش ئەوەیە کە پاشماوەی ڕووداوەکانی نێوان ئەم دوو کەسایەتییەکە وەک ئاماژەی پێ دەکرێ «لە دوو چاوەوە دەستی پێکرا».
لە هەناوی ئەم ململانێیانەوە وەدەردەکەون و بێ ئەوەی چیرۆکنووس ڕاستەوخۆ

بمانگوازێتەوە بۆ ڕابردوو و ڕووداوەکانی ئەو کاتەمان پێ نیشان بدات لە دوو توێی ئەم گێڕانەوانەدا بۆمان ڕوون دەکاتەوە. بۆ نموونە ڕووداوی گرینگی خۆسووتاندنی ژنی وەرگێڕ دوای پێزانینی بەکێشەی خۆشەویستی نێوان وەرگێڕ (من) و کۆنە گراوییەکەی (تۆ) لەم چەشنەیە، بەڵام ئەو ڕوونکردنەوەیە خۆی بەشێوەیەکی لە کتوپڕ و بێ زەمینە نییە و نووسەر لە چەشنی لەتەکانی پازێلێک هەر جارە و ئاماژە بەسەرەداوێکی ئەم مەسەلەیە دەکات:

قۆناغی ١- من کەی منداڵم لە تۆ بووە؟ من سەرم ناوە بە بەدبەختییەکانی خۆمەوە. خۆم بە ئەو گۆشتە سووتاوەوە خەریک کردووە. تۆ منت بەوەوە خەریک کردووە.

قۆناغی ٢- لە ناکاوا منداڵەکانم تا نزیکی هەتیو بوون بچن. لە ناکاوا بۆنی سووتانی گۆشت لە دیوەکان ڕاپێچ بێ. لە ناکاوا ژنەکەم بەسووتاوی لە بیمارستان بێت.

قۆناغی ٣- ژنەکەم لە بیمارستان هێناوە دەم و چاوێکی باندپێچی سپی بوو. دەبوایە موو بەسەرییەوە نەمابایە، لەشی دەبوایە وەک خاڵۆژنمی لێ بهاتایە.

قۆناغی ٤- ئەزانم ئێستا جێگەی سووتاوی ژنەکەم ئەکزێتەوە و نازانم تۆش خۆت ئەسووتێنی، ناتوانی مەگین من بتسووتێنم.

ئەم مەنتقە، واتە گێڕانەوەی شێوە پازێلی، سەرلەبەری تان و پۆی چیرۆکەکە دەگرێتەوە و ئەم حاڵەتەش لەگەڵ خودی بابەتی چیرۆکەکە کە هەڵگری تەمومژە وەهەقیقەتی ڕووت ناشێ بەتەواوی و ڕێک وڕاست لای یەکێک لەو دوولایەنە بێت، یەکدەگرێتەوە. ئەم تەمومژە لە هەندێ شوێن تەنانەت دەبێتە دژوازیی نێوان دوو کەسایەتییە سەرەکییەکە:

(ژنەکە): «هاتبوویت و بەرگە سوورەکەت لە سەرتاپای داپۆشیبووی لە ژێر سێبەری دیوارەکەدا دەدرەوشایەوە....»

(پیاوەکە): «من؟ من چۆن پێت بڵێم؟! من هیچ حەزم لە بەرگی سوور نییە. چۆن بۆت بنووسم؟! تەنانەت قینم لە گۆرەوی سوورە».

یان دەبێتەجۆرێک لە گومان لەسەر ڕاستی و ناڕاستی گێڕانەوە:

«باش بزانە کە تۆ ڕاست ئەکەی. بەڵام باش بزانە من ژنێک و دوو منداڵم هەیە.

باش بزانە من بێجگە ئەو ڕۆژە قەت تۆم نەدیوە.»

من. من لێرەیا درۆم کرد. پاشان درۆکەم ڕاست کردەوە و نووسیم: «باش بزانە تەنیا تۆ لە خەون و خەیاڵەکانی منالیما نا لاویتیما بوونت هەبووە.»

ئەم تەمومژ و گومانانە وامان لێ دەکات کە ئەم پرسیارە ڕووبەڕووی خۆمان وەک خوێنەر بکەینەوە کە ئەم وەرگێڕە تا چ ئاست و ئەندازەیەک ئەو شتەی کە دەربارەی خۆی و کەسی بەرامبەری دەیگێڕێتەوە جێگای باوەڕە؟ ئەم وەرگێڕە بەجۆرێک لە خۆی و ژنەکەی بەرامبەری و ژنە سووتاوەکەی خۆی دەدوێت کە لە ڕاستیدا لە شێوەی تەفسیر و تەعبیری ئەو بۆ ڕووداوەکان و کەسەکانی دەوروبەری دڕدۆنگ دەبین و ناچارین بڵێین لەم چیرۆکەدا وەگێڕێک ئەرکی گێڕانەوەی لە ئەستۆیە کە زۆر شایانی متمانە پێ کردن نییە. ئەم قسەیە تەنانەت بۆ ژنەکەش وەڕاست دەگەڕێ ئەو کاتەی باسی کوژرانی پیاوەکە دەکات و پاشان پیاوەکە حاشا لەم بۆچوونەی دەکات:

(ژنەکە): «... ڕاستی بابیلێم کە گوتیان: شەوی چواردەی مانگ کوژراوی و شەلاڵی خوێن بووی باوەڕم نەکردبوو.»

(پیاوەکە) : «... من کەی ڕۆیشتووم؟ من کەی کوژراوم؟ ...»

بەکورتی لەم چیرۆکەدا گێڕانەوە لەسەر هێڵێکی مارپێچ دەڕواتە پێشێ و هیچ کام لە لایەنەکانی گێڕانەوە بەتەواوی جێی متمانە نین و پڕ پێچوپەنایی و پڕ ڕاز و ڕەمزیی ئەم پێوەندییە کۆنە لە نێو پێکهاتەی چیرۆکەکەشدا ڕەنگی داوەتەوە. دیارە چیرۆکنووس لەم داستانەدا گێڕانەوەی چەشنی شەپۆلێک بەدەستەوە داوە کە ئەم ساتە لە بەرزاییدایە و ساتێکی تر لە نزمایی، یان وێنەی هەورێک کە هەر ئانێک شکڵێک وەخۆ دەگرێ.

ئەوە خوێنەرە کە لە کارلێک و ئاوێتەبوونی سەرلەبەری ڕەگەزەکانی چیرۆک بەڕاڤەی تایبەت بەخۆی دەگات و چیرۆک لە بۆتەی تێڕوانینی خۆیدا قاڵ دەکاتەوە و جیهانێکی نوێی لێ بەرهەم دێنێ.